

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1143/2015
02.02.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Марине Говедарица и Слађане Накић Момировић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Ђорђе Папулић и Слободан Коцољовић, адвокати из ..., против туженог ББ чији је пуномоћник Бранислав Грујић, адвокат из ..., ради утврђења и накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 323/2014 од 19.02.2015. године, у седници одржаној 02.02.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 323/2014 од 19.02.2015. године, као неоснована.

ОДБАЦУЈЕ СЕ ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду 323/2014 од 19.02.2015. године, као недозвољена.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 323/2014 од 19.02.2015. године, одбијене су жалбе странака као неосноване и потврђена пресуда Вишег суда у Панчеву П4 1/13 од 18.12.2013. године, којом је, ставом првим изреке, делимично усвојен тужбени захтев тужиоца и утврђено да је тужени користио до 10.09.2010. године у процесу производње патент тужиоца "...", уписан у Регистар патената Завода за интелектуалну својину под бр. ... и обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде за коришћење наведеног патента плати 500.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован преостали део тужбеног захтев да се утврди да тужени данас користи наведени патент тужиоца и обавезе тужени да тужиоцу по истом основу плати износ од још 19.500.000,00 динара са каматом. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу плати парничне трошкове у износу од 113.306,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац и тужени су благовремено изјавили ревизије, тужилац је ревизију изјавио због погрешне примене материјалног права, а тужени због битних повреда одредаба

парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао правилност побијане одлуке на основу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14), па је нашао да ревизија тужиоца није основана, а ревизија туженог није дозвољена.

У проведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка предвиђена одредбом члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема ни битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, на које указује тужени.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је више од 20 година запослен код туженог и почев од 01.06.2004. године обавља послове "бравара I" у превентивном прегледу и одржавању пећи, котлова и СО бојлера, у текућем одржавању, интервенцијама, поправкама, тестирању и ремонтима пећи, котлова и СО бојлера, у оправци и изради резервних делова пећи, котлова и СО бојлера, а по потреби и управља моторним возилом носивости до 1.500 кг, као и друге послове по налогу непосредног руководиоца. Средином 2003. године тужени је од италијанске фирме (Фирме ВВ) набавио горионике за пећи ВА, који су инсталирани у септембру 2003. године, а од самог почетка појавили су се проблеми у њиховом раду (појава искрења у пламену, сливање и цурење лож уља, зачепљење уљног дела котла и стварања наслага коксованог горива на врху главне дизне – млазнице за сагоревање), због чега је у септембру 2003. године позван представник фирме ВВ који је извршио подешавање отварања капни за ваздух, односно подешавање количине ваздуха која ће ући у брениер – горионик, али на тај начин нису отклоњени проблеми. Произвођач – фирма ВВ је 18.11.2004. године писмено доставила туженом упутство са инструкцијама изнетим у 6 тачака и предложила, између осталог, да се копља на свим горионицима подигну за 10 мм уз промену пламена ради његове стабилности, а предложена су и друга решења, тужени је поступио по наведеним упутствима, али није дошло до побољшања у експлоатацији горионика и даље се јављала зачепљеност, па је произвођач доставио још једно упутство, међутим и после поступања туженог по тим упутствима горионици су радили са више или мање проблема и на тај начин допринели да нису могла бити испуњена очекивања туженог у производњи. Тужилац који је био упознат са наведеним проблемима у раду горионика је у другој половини августа 2004. године предложио да се уочени проблем у раду отклони тако што ће се копље горионика подићи за 20 мм у односу на дифузор за ваздух, што је уз сагласност одговорних лица и учињено у периоду од 07.10.-28.10.2004. године, а подизање горионика за 20 мм мејлом је дозволио и произвођач. После подизања копља на горионику на 20 мм у односу на раван дифузора за ваздух постигло се побољшање у материјалном смислу, јер је под пећи био сув и без трагова сливања лож уља на копљу горионика, а пламен је био правилног облика и без искрења. То техничко побољшање решило је одређени проблем у погледу сливања лож уља, али није у потпуности решен проблем у раду горионика, јер је и даље било потребно да се они учестало чисте, што је изазивало велике трошкове одржавања. Тужилац је дана 20.06.2005. године поднео пријаву патента за проналазак под називом "...".

У поступку заштите свог проналаска тужилац је Заводу за интелектуалну својину 08.11.2006. године поднео захтев за превремену објаву пријаве, након чега је спроведен поступак формалног испитивања за признање патента, а на основу спроведеног поступка Завод за интелектуалну својину је 08.02.2010. године донео решење под дел.бр. ... којим је тужиоцу признат патент за проналазак под називом "... " и тај патент је истог дана уписан у Регистар патената Завода за интелектуалну својину под бр. ... у Гласнику интелектуалне својине бр. .../2010 са подацима о признатом праву и патентном захтеву. Патент тужиоца коришћен је код туженог до 10.09.2010. године када је по препоруци произвођача копље горионика подигнуто на 18 мм, а након тог датума патент се више не користи.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, које је прихватио као правилно и потпуно утврђено, другостепени суд је позивајући се на одредбе чланова 60, 99, 108.-120. Закона о патенту ("Службени гласник РС" бр. 32/2004), прихватио утврђење првостепеног суда да је тужени до 10.09.2010. године у процесу производње користио патент тужиоца "...", те да по том основу има право на накнаду.

Доносећи одлуку о захтеву тужиоца за накнаду која му припада због коришћења његовог патента у процесу производње туженог, нижестепени судови су применили одредбу члана 232. ЗПП, с обзиром да је у проведеном поступку, као неспорно утврђено да је немогуће на основу извођења доказа обављањем вештачења израчунати економски ефекат патента тужиоца за производњу туженог у периоду у коме је патент коришћен (октобар 2003.године – септембар 2010.година), имајући у виду да на рад горионика утичу и други елементи, а не само промене извршене у смислу патента тужиоца, јер су одговарајуће промене вршене и од стране самог произвођача, при чему на рад горионика утичу и други услови од којих је један од основних услова квалитет коришћене нафте. Из тих разлога се није могло радити уобичајено судско вештачење, већ је требало урадити техничку студију од стране више машинских и економских стручњака, а сложеност и време потребно за израду такве студије захтевало би финансијско улагање које би вишеструко превазилазило вредност предмета спора, што не би било рентабилно, довело би до одуговлачења поступка и великих трошкова. Одређујући извођење доказа сачињавањем техничке студије судови би по свему поступали у потпуној супротности са својом обавезом из члана 10.став 2. ЗПП, при чему треба имати у виду да тужилац са своје стране није предложио да сноси трошкове израде такве техничке студије. Из ових разлога, правилно су нижестепени судови поступили када су одлучили да се висина новчаног износа која тужиоцу припада на име накнаде за коришћење његовог патента у процесу производње туженог одреди у смислу члана 232. ЗПП. Ово нарочито кад се има у виду да тужилац није пружио ни један доказ на основу кога би могла да се утврди висина накнаде.

Нижестепени судови су правилно применили одредбу члана 232. ЗПП, па су, иако су висину накнаде која тужиоцу припада одредили по слободној оцени, навели околности и разлоге које су имали у виду одређујући висину накнаде (период коришћења патента, околност да патент није истовремено коришћен на свим горионцима у целом периоду, већ повремено и

на различитом броју горионика, да је осим тужиочевог патента дошло до промена на горионцима које је вршио и сам произвођач у погледу броја крилаца дифузора, броја отвора, као и друге промене, да је на укупан ефекат тужиочевог патента од значаја био и објективни услов производње, а који се односи на квалитет коришћене нафте) на основу којих су закључили да је тужиочев патент делом допринео смањењу економских трошкова на одржавању и чишћењу горионика туженог. Уважавајући изнете разлоге и овај суд налази да је примерена накнада која припада тужиоцу износ од 500.000,00 динара.

Из ових разлога, ревизија тужиоца није основана и њеним наводима није доведена у сумњу правилност и законитост другостепене одлуке, па је, применом члана 414. став 1. ЗПП ревизија тужиоца као неоснована одбијена и одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

Врховни касациони суд је испитао дозвољеност ревизије туженог по општим правилима из члана 410. став 2., у вези са чланом 403. став 3. ЗПП, па је нашао да ревизија туженог није дозвољена.

Према новелираној одредби члана 403. став 3. ЗПП, која право на изјављивање ревизије везује за прописани новчани лимит, ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужени ревизијом побија део другостепене пресуде којом вредност предмета спора не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу на дан подношења тужбе, с обзиром да је вредност побијаног дела 500.000,00 динара.

Из овог разлога, ревизија туженог није дозвољена, па је на основу члана 413. ЗПП Врховни касациони суд ревизију туженог одбацио као недозвољену и одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Миломир Николић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић